

Szerkesztési Iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Feladós szerkesztő: Somfal János.

Előfizetési árak:

Egész évre — 24 K
Félévre — 12 K
Negyedévre — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket

a kiadóhivatal vesz föl.
Azonkívül az összes hir-
:: :: detési irodák. :: ::

Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órákor

Nagybecskerek, 1915.

XLIV. évfolyam, 6. szám.

Szombat, január 9.

Höfer jelentése a harctéri helyzetről.

Budapest, január 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Hivatalos.

Az általános helyzet változatlan.

Tartós harcok nincsenek.

A keleti Beszkidekben nagyobb orosz erőknek a Czeremohától keletre fekvő magaslatokon keresztül intézett előretörését ellentámadással messze visszavertük. Ez alkalommal négyszáz oroszot elfogtunk és három géppuskát zsákmányoltunk.

A déli harctéren az ellenségnek Avtovánál előrsi vonalunk ellen intézett éjjeli támadása teljesen megghusult.

Höfer altábornagy, a vezérkar főnökének helyettese.

A németek harcai.

Budapest, január 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Berlin, jan. 8. A nagy főhadiszállás jelenti:

Flandriában a tartós eső mind moosarasabbá teszi a terepet, ami a hadműveleteket erősen akadályozza.

Reimstől keletre a franciák az éjjel előárkunkat akarták elfoglalni. Rögtöni ellentámadásban visszavetettük őket állásaikba, ötvenet közülük elfogtunk.

Az Argonneok közepén és keleti részében csapataink ismét előbbre haladtak.

A franciáknak a Vegézekben, Buchenkopfnál, Diedelshausentől délre ellenünk intézett éjjeli támadását visszavertük.

Franciáknak a Sennheimtől nyugatra eső magaslat ellen intézett ismételt támadásai tüzéségünk tüzeiben összeomlottak. Kettő tisztet és egyszáz főnyi légvédelmet elfogtunk. Sennheimtől délre levő Ober Burnhaupt helységért még folyik a harc.

Budapest, január 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Keleten is kedvezőtlen volt az időjárás.

A keletporoszországi határon és Lengyelország északi részében nincs változás.

Ravkától keletre támadásaink előbbre haladtak. Egyezernyolcszáz oroszot elfogtunk és öt géppuskát zsákmányoltunk.

A Pilica keleti partján csak tüzéségi harcok folynak.

Törökország háborúja.

Budapest, január 8. A „Torontál” eredeti távirata. (A miniszterelnökség sajtóosztályától.) Konstantinápoly, január 8. A főhadiszállás közli:

Az orosz flotta ma a népjog ellenére bombázta a nyílt városnak nyilvánított Pinepe városát, miközben két ház könnyen megsérült. Emberéletben nem esett kár. Négy bárka elsüllyedt.

A török hadihajók ezzel szemben sikerrel bombázták az orosz csapatokat, melyek Makrjaliban és községtől északra orosz parton állottak.

Jan. 5-én egy angol cirkáló Mersinától keletre csapatokat akart partraszállítani. Partvédő seregünk tüzelése az ellenséget, mely négy halottat hagyott hátra, visszavonulásra kényszerítette.

Budapest, január 8. A „Torontál” eredeti távirata. Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, a Saonsbula környékén aratott török győzelem, valamint Nidándanbi elfoglalása nagy jelentőségű.

Budapest, január 8. A „Torontál” eredeti távirata. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Mint Londonból sürgönyzik, az angol felsőházban Kitchener lord kijelentette, hogy Burna mellett az indiai expedíciós sereg megverte a törököket. Ugyancsak azt is kijelentette Kitchener, hogy a törököknek sokat emlegetett egyiptomi előnyomulása valótlan.

Az oroszok a Dunán.

Budapest, január 8. A „Torontál” eredeti távirata. A sajtóalbizottság jóváhagyásával jelenti tudósítónk:

Mint Bukarestből sürgönyzik, két orosz vontató gőzös a Duna torkolatánál elsüllyesztett egy 2500 tonnás hajót, hogy az osztrák és magyar gőzösöknek útját vágja. (M. T. I.)

HIREK.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Torontálvármegye közigazgatási bizottsága január 11-ikén d. e. 10 órakor tartja januári havi rendes ülését a vármegye-háza alispáni kistermében.

— **A 29-ik gyalogezred kitiintetett hősei.** Legutóbb közöltük a 29-ik gyalogezred hős tisztjeinek kitiintetését. Most ezekhez pótlólag közöljük, hogy az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásuk elismerésül a király megparancsolta, hogy a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék Bandl Károly, Kienitz Pál, csatószegei Péterfy Ede századosoknak és Ott János tart. hadnagynak.

Az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása elismerésül adományozta még a király Draskovich Frigyes 29-ik gyalogezredbeli századosnak a katonai érdemkeresztet a hadiékítménnyel.

— **A gabonaneműek maximális ára Torontálmegyében.** A Budapesti Közlöny legutóbbi rendkívüli kiadásában közli a kereskedelmi miniszter hirdetését, amely megállapítja a gabonaneműek maximális árát. A hirdetésből kitűnik, hogy Torontálvármegyében az ármegállapító-bizottság határozatát nagyrészt megváltoztatták a tengeri kivételével a többi gabonaneműek maximális árát emeltetett. Nevezetesen:

a buzára nézve a megyei ármegállapító-bizottság a maximális árát az alibunári, antalfalvai, bánlaki, csenei, módosi, nagybecskereki, nagyikindai, nagyszentmiklósi, panesovai, párdányi és törökbecsei járásban 37 koronában, a perjamosi, törökkanizsai és zombolyai járásban és Nagybecskerek városban 38 koronában, Nagyikindára nézve pedig 38 korona 50 fillérben állapította meg métermázsánkat.

Ezzel szemben a kormány a buza maximális árát 39 koronában állapította meg a nagyszentmiklósi, perjamosi és törökkanizsai járás kivételével, ahol a maximális buzaár 39 korona 50 fillér lesz.

A rozs árát a megyei ármegállapító-bizottság az egész megyére 28 koronában állapította meg, ezzel szemben a rozs ára az egész megyére 31 korona 50 fillér lesz.

Az árpa maximális árát a megyei ármegállapító-bizottság az egész megyére 23 koronában állapította meg, Nagybecskerek és Nagyikinda városok kivételével, ahol 24 koronára volt a maximális ár. Ezzel szemben a kormány az árpa maximális árát az egész vármegyére 26 korona 50 fillérben állapította meg.

A tengeri megállapított 20 koronás ára változatlanul maradt, a zombolyai járás, Nagybecskerek és Nagyikinda városok kivételével. Itt a 21 koronás árát a zombolyai járásra 20 koronára, Nagybecskerek és Nagyikinda városban pedig 20 korona 50 fillérre szállították le.

— **A szabad liceum előadása.** A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület szabad liceuma vasárnap, január hó 10-én d. u. 4 órakor a nagybecskereki Kaszinó Társulat nagytermében előadást tart. Az előadás tárgya: A háború és az európai népfajok. Irta és előadja: Török János kir. járásbíró. Az előadás főbb pontjai: 1. A létért való küzdelem és a háború. — 2. Az emberfajok. — 3. Az európai emberek általában. — 4. A franciák, angolok, németek, oroszok, szerbek, osztrákok és magyarok. — 5. Az egységes nemzeti államok kialakulása. — 6. A háború tanulságai. — Az előadás délután 4 órakor kezdődik. Belépődíj nincs.

— **Bezuk Lajos.** Január hó 6-án meghalt Bezuk Lajos, a zombolyai uradalomnak nyugalmazott jószágigazgatója, a vármegyének egyik legelső gazdája. 40 évig volt a zombolyai uradalomnak szolgálatában és az ő mintaszerű igazgatása alatt indult az uradalom annak a virágzó fejlődésnek, melynek a mai napon klasszikus szintjén van. Bezuk Lajos gazdái neve azonban nemcsak vármegyénkben vivta ki az elismerést, hanem tisztelettel emlegették azt az egész országban is mindenütt. Hire országos volt s véleménye mindig irányadó s döntő jellegű. Nagy tudása és szakismerete az ország első tekintélyei sorába emelték, szeretetreméltó és nemes tulajdonságai pedig egyéniségének adtak végtelenül vonzó erőt. Tisztelte, becsülte és szerette őt mindenki, aki ismerte. Meg is nyilatkozott ez a köztisztlet és közszereget január hó 7-én, midőn örök nyugovó helyére kísérték őt ki tisztelői, barátai és övéi. Ezrével hullámzott a közönség a

gvászkocsi után, melyet a szeretet és a tisztelet elhalmozott szépséges koszorúkkal. E koszorúk közül kivált gróf Csekonic Endre gyönyörű koszorúja. A temetésen megjelent nagyközönség sorából a családtagokon kívül a következőknek neveit sikerült feljegyeznünk: Babics József udvari tanácsos, Pirkner János orsz. képviselő, Kovács Gyula egyetemi tanár, Goger János földmiv. min. osztálytanácsos, Baár József uradalmi igazgató, Fóris József, Tullics György és Horváth Zoltán főszolgabírók, Serbán Viktor gazd. felügyelő, Ferch Ödön kir. közjegyző, Spuller Ferenc, Heckler Gyula, Molnár Géza, Wolff Gyula, Barényi Gyula, Diel Ede, dr. Tauffer Béla, Lösch Antal járásbíró, Marton Andor gazd. egy. főtitkár, Eördögh Virgil, Manzin Róbert, Bodócsy Antal, Koch János, Kraushar Károly, dr. Dill Károly, Gesztessy Ferenc, dr. Poth János, stb. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

Bezuk István és nővérei, Józsa Lászlóné Bezuk Lina, özv. Steingassner Emilné Bezuk Róza, Serbán Jánosné Bezuk Irma egy. maguk, mint az alulírott rokonság nevében szomorodott szívvel jelentik, hogy felejthetetlen jó édesatyjuk, Bezuk Lajos nyugalmazott jószágigazgató, földbirtokos, f. évi január hó 6-án reggel 3/4 órakor, életének 81-ik évében, hosszú szenvedés és a halotti szentségek ajtatos felvétele után elhunyt. Drága halottunk földi maradványait f. évi január hó 7-én d. u. fél 4 órakor helyezték örök nyugalomra az itteni róm. kath. temetőben. Az engesztelő szentmiseáldozat f. évi január hó 8-án délelőtt fél 11 órakor fog bemutatni a Mindenhatónak a zombolyai róm. kath. plébánia-templomban. Zombolya, 1915. évi január hó 6-án. Bezuk Istvánné Gesztessy Antónia menyje, Józsa János, Serbán János vejei, özv. Csorba Viktorné Bezuk Róza nővére, dr. Serbán Iván, Imrédy Kálmáné Serbán Margit, Capdebó Dezsóné Steingassner Rózi, Bezuk Antónia, Bezuk Lajos, Bezuk István, Bezuk János, Bezuk Anna, Bezuk Mária unokái, Serbán Ivánné Jálies Vilma ukamenye, dr. Imrédy Kálmán, dr. Capdebó Dezső unokavéi, Serbán Iván, Imrédy Klárka, Capdebó Dezső dédunokái.

— **Köszönet.** A nagybecskereki jótékony nőegylet 30 koronát adományozott a Gyermekbarát-egyletnek, melynek vezetősége ezton mond halás köszönetet az adománnyért.

— **Félarú vasuti jegy a sebesültek hozzátartozóinak.** A katonai gyalogsztyál a következőket tudatja az érdekeltekkel: A

sebesült és beteg katonák szülői, feleségeik, gyermekeik és testvéreik a cs. és kir. osztrák államvasutakon, Ausztria nagyobb magánvasutain, a Délivasuton, a Bosznia-Hercegovinai vasuton, a cs. és kir. Banjaluka-Doberljini vasuton, a Kassa-Oderbergi vasuton 50 százalék kedvezmény mellett, vagyis félarú jeggyel meglátogathatják sebesült, beteg katonáikat. Szükséges azonban, hogy a rendőrkapitányi hivataltól személyazonosságukra és rokoni kötelékükre vonatkozó igazolványt nyerjenek, amelyet a vasuti pénztárnál föl kell mutatni.

— **Talált szemüveg.** A karácsonyi ünnepek előtti napokban egy értékes szemüveget találtak, melyet igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átvehet.

— **Az anyakönyvi hivatalból.** A nagybecskereki anyakönyvi hivatalban a lefolyt héten a következő bejelentések történtek:

Házasságok: Dr. Vászics Endre gk. ügyvéd és Jokovity Vukoszava gk. — Könya István rk. mézszárossegéd és Susztek Anna rk.

Születések: Dimitrijevitj Vitályos gk. földm., fiu. — Markovity István gk. földm., fiu. — Krunity Miklós rk. napszámos, leány. — Zemunszki György gk. földm., fiu. — Dr. Lugossy Gyula rk. jogtudor, fiu. — Penez János rk. kereskedő, fiu. — Radanov Emil gk. földműves, leány. — Kirtjanszki Sándor gk. földm., leány. — Róth Márton ág. ev. asztalos, fiu. — Krizsik Mátyás rk. fűtő, fiu. — Dévity Iván gk. földm., leány. — Zsivkov (Gajin) Dóme gk. földm., fiu. — Balogh József rk. mázoló, leány. — Keckemety Péter rk. városi becsüs, fiu. — Lukó György rk. könyvkötő, leány. — Straub Pál rk. kőműves, fiu. — Kósa Pál rk. napszámos, fiu. — Sztajity Bozsidár gk. földm., leány.

Halálozások: Jankovics János gk. 29 éves gyalogos, gennyvérűség. — Dobrojev Deszpot gk. 24 éves kovács, tüdővész. — Obrenov István gk. 34 éves szakaszvezető, hasihagymáz. — Volek Károly rk. 34 éves gyalogos, hasihagymáz. Bati Mihály ref. 49 éves hivatalosolga, szívbaj. — Neff Antal rk. 8 éves, agyhártyalob. — Palnik Vencelné rk. 43 éves, méhrepedés. — Króra János gk. 24 éves gyalogos, hasihagymáz. — Dekorszi Jánosné rk. 36 éves, szívhűdés. — Stefan Miklósné rk. 37 éves, tüdővész. — Csorba József rk. 5 hónapos, bélhurut. — Birovlevy Vitályos gk. 58 éves szües, végbélrák. — Kirtjanszki Deszanka gk. 17 éves, gümőkór. — Tosnák Ferenc rk. 28 éves gyalogos, agyszélhűdés. — Taricza Emil gk. 26 éves gyalogos, hasihagymáz. Perán Antal rk. 32 éves, gennyvérűség.

Magyar katonák a német táborban.

Egy délvidéki katona vaskeresztyje. — Vilmos császár a magyar katonák között.

Nagybecskerek, jan. 9.

Egy délvidéki bácsmegyei újverbázi tartalékos tüzér, Harrich Fülöp páratlan élményeket beszélt el most, hogy egy beteg transzporttal hazaérkezett a nyugati világcseréből.

Élményeit elbeszélése nyomán az alábbiakban érdemesnek tartjuk mi is elmondani.

Ujvidéktől Brüsszelig.

Harrich Fülöpöt Ujvidékről indították el a szerajevói vartüzérekkel július végén Németország felé... Budapest, Bécs, Szalzburg, München, Nürnberg, Frankfurt, Koblenz, Köln, Augusztyus el-seje: Mühlheim. Itt három napig gyakorlat... A magyar harminc és feles motoros útegek elindulnak Belgium felé. Aachen, Herbesthal... Hatodikán már Lüttich. Másfélnapi nehéz munka...

Lüttichnél tünt ki először a harminc és feles ágyuk nagyszerű fölénye. Ugy-szólván mi birtuk feladásra a várat. És így volt Namur is. Azzal három nap alatt végeztünk. Már Lüttichnél dicséret kíséretében oberkaszler lettem. Namurnál pedig újabb sarzsit kaptam. Mechelnél azután tüzmaster lettem, mert egy német

tiszt fölhívására egy mechelni templom-tornyot, amelyben hat gépfegyvert helyeztek el a belgák, egyetlen lövéssel romba döntöttem. Mecheln után újabb diadalok felé indultunk, de az én dicsőségeimnek kis hijja, hogy elejét nem vágta Löwenben egy uriaszonynak revolvergolyója. Az utcán haladtunk, mikor egyik kapuból ránkölt egy asszony. Az egyik golyó a mellettem lépkedő magyar fiu fejébe furódott. Az utcai ortámadások védhetlenek voltak. A frank-tireurok már előre elkészítették a talajt. Mi látva a város ellenséges magatartását, kivonultunk a városból, de helyettünk megjelentek a gránátjaink s alig egy fél nap alatt kő kövön nem maradt a csinos belga városban. Azután mentünk tovább... Brüsszelben kialhattuk magunkat...

A vaskereszt.

Azután Antwerpen ostromához kerültem s itt történt az én nagy sikerem. Ugy volt az, hogy nagy izgalmat keltett a német csapatok között, hogy a hadállásokat angol repülőgépről jól megfigyelték s nem sikerült a repülőgépet lelőni. Én

is kaptam parancsot, hogy próbálkozzam a kétfedelű repülőgépre lőni. Beállítottam a motoroságyut. Céloztam. A második lövés talált. A repülőgép nemcsak lezuhant, de egy akkor még nem értett explozió folytán apró darabokra szakadt. A repülőgépen egy angol katonatiszt ült, de a földre a pilótájával együtt vagy harminc darabban került. A gépen volt bomba, amely elrobbant, s ez szaggatta szét az aviatikus katonákat. A meglepetést keltő találatot még érdekesebbé teszi, hogy az angol katonatisztnél tizenhét olyan fontos felvételt találtunk, amelyek a németek akkori hadállásait veszélyeztették volna. Mikor az első pere izgalmai elmúltak, a parancsnokunk megjelent az ütegeinknél s gratulált... Azután kijelentette, hogy minden valószínűség szerint magas kitüntetés fog érni...

Október hó 7-én délelőtt adták tudtomra, hogy a német császár a vaskereszttel tüntetett ki. Tizenegy óra körül a nagy tábort parádé kíséretében történt a kitüntetés átadása. Oberst von Wangenheim megállott a nagy négyzet közepében, amelynek egyik oldalán magyar katonák s a középre vezényelték engem is. Egy német főhadnagy állott előttem, akihez néhány szó után odalépett az ezredes s mellé tüzte a vaskeresztet. Azután én következtem. Nekem körülbelül ezeket mondta, mialatt nem messze az Antwerp-ostromló ágyuk dűbörgése:

— Hü szövetségeseink sorában hősiesszen küzdenek velünk együtt az osztrák-magyar tüzerek. Nagyjelentőségű eredmények mutatják az ő haditetteik kiválóságát. Az ő értékes soraikból is külön kivált Harrich Fülöp magyar tüzér, akit őfelsége a Császár a vaskereszttel, — melyet im mellé tüzök — kitüntetett. Háromszoros hurrá a vitéz magyaroknak...

A beszéde alatt a Hei dir im Siegeskranz-ot játszotta a zenekar. Azután a Götterhalte akkordjai csendültek fel.

A német katonák éljen és Heil kiáltásai hangzottak felém...

Vilmos császár a magyar katonák között.

Namur és Lafaire között állottak tábort a magyar tüzérütegek aug. hó közepe táján. Augusztus tizenötödikén reggel tíz órakor három automobil száguldott végig a mezőn. Egyszerre a harminc és feles motorosok előtt, ahol a magyar tüzerek egy csoportban állottak, az automobílok is megállottak. A középső automobilból nagy csukaszürke gallérijában kiszállott a német császár. Utána fűrgén egy dragonyos főhadnagy. A császár mosolygva köszöntötte a magyar tüzereket. Közben gyorsan felállott a zenekar s rázendített a Heil dir im Siegeskranz-ra. Mikor a zene elhallgatott, a magyar tüzerekből kitört a lelkes üdvözlés. Hoch, hoch... Heil, heil, Éljen, éljen... éljen a császár!...

Vilmos császár odalépett a magyar tüzerekhez. Mindegyiket megszólította. Megkérdezte hová való, mennyi idős, mióta katona? Harrich Fülöpöt is megszólításával tüntette ki a császár:

— Hová való? — kérdezte.

— Von Ungarn — felelte Harrich.

— Wie so ist das, dass Sie so gut deutsch können?

(Hogy van az, hogy jól tud németül?)

— Ich bin doch ein Schwab.

(En sváb vagyok.)

— Sind Sie von Sachsen?

(Szászországi?)

— Nein. Ich ein ungarischer, ein bayskaer Schwab.

(Nem. Én egy magyar, bácskai sváb vagyok...)

Azután a császár mindenkivel kezét fogott. Sokszor ismételte:

— Jól célozni. Keveset lőni. S csak akkor, ha nem vész kárba.

Mielőtt visszazállott volna az automobilba, megkérdezte messzehallható hangon a magyar katonáktól, hogy van-e valami kívánságuk. A katonák nem válaszoltak, de hirtelen sugdosni kezdtek egymásnak. A császár ezt észrevette. Rászólt egy előlálló bihari gyerekre:

— Heraus damit!

(Csak ki vele!)

— Was wünscht Ihr?

(Mit kívántok?)

— Kaiserliche Majestät, eine cigarette möcht gut kommen.

(Császári felség, egy kis cigaretta jól esne...)

— Lesz! — szólt a császár.

... Azután az automobil lépcsőjére állva, csengő hangon szólt a magyar katonákhoz:

— Hand auf Hand und wir wollen, und müssen siegen!

(Kéz a kézben és mi akarunk és mi fogunk győzni.)

Ekkor a császár odaintett a zenekarnak s az rázendített a Rákóczi-indulóra... A magyar fiúk arca kigyult s lelkesen kiáltották a császár felé:

— Éljen Vilmos császár... éljen!

Az autók elindultak. A császár szalutált. A szürke gépkocsik száguldtak a messzeségbe, Namur felé.

Tisztelgés a vitézségnek.

Amikor Belgiumban a mellére tüzte a német ezredes Harrich Fülöpnek a nagy ordót, még nem volt tisztában a bácskai sváb gyerek a kitüntetés jelentőségével. Jól megvizsgálván az érdemrendet, annyit hamarosan megállapított, hogy valami tulságosan nagy értéke aligha van. Egyszerű feketére égetett vaskereszt, amelynek szélén ezüstözött szegély húzódik. Egyik oldalán: F. W. 1813, a másikon ennyi: W. 1914. A német katonától megtudta a betűk értelmét s hogy a kitüntetést Fridrich Wilhelm alapította 1813-ban a leipzigi csata emlékére. Nagy örömet különösképp az okozott, hogy élete fogytáig harmincöt márká jár havonta a vaskereszt tulajdonosának.

Később Harrich Fülöp örömmel konstataálta azt is, hogy a német katonák sorában ugyancsak nagy respektusa támadt. Nem volt képes egyet is megelőzni a köszöntésben. Sőt a harevonalon kívül a tiszték is előre köszöntöttek. Az azonban, ami most hazautazásakor Berlinben történt vele, igazán meglepte. Eppen a német hadügyminiszterium előtt lépkedett el, mikor a diszörtség parancsnoka egyszerre hangos szóval vezényel az őrségnek:

— Gewehr heraus!

Harrich Fülöp megfordult. Talán a háta mögött valami tábornok jön s annak tiszteleg az őrség. Senkit sem lát. Akkor veszi észre, hogy a hadnagy feszes állásban az őrség élén őfeleje néz. Akkor jut eszébe a vaskereszt. Kihuzza magát s vígvázz-léptekben ellett az őrség előtt.

A vaskeresztnek még sok kellemes perccel köszönhetett a bácskai legény. Berlinben akárhány vendéglőbe vagy nyilvános helyre belépett s feltűnt rajta a vaskereszt, az asztalok mellett ülő katonák úgy ugrottak föl, mint valami magas-rangu tisztnek. A vendéglős sietve jelent meg előtte s bármit rendelt, bármit fogyasztott, — egy pfennigért el nem fogadtak. Borralvót meg Isten ments, hogy hagyhatott volna. Nem egyszer történt, hogy a pincér utána vitte a borralvót. A háboru hőseitől elfogadni bármit is Németországban, — szegyen...

Szomorú küldetés.

Dixmuindenben néhány nappal ezelőtt azt a megbízást kaptam, hogy az osztrák-magyar motoros ütegek tüzerei között megbetegedett katonákat hozzam haza Magyarországra. Automobilokat kaptam evégből, amelyek Dixmuindenből Brüsszelig vittek s onnan gyorsvonaton jöttünk egész Szegedig, majd Szabadkára. Betegeim közül három megtévelyodott és tizenegy megsiketült. Talán ezek a következmények elég bizonyosságai annak, hogy hogy minő munkát végzünk mi. Hogy pedig e nehéz és mégis jól végzett munkának elismerése a magyar katonák értékét emeli, — csak természetes...

A könyvelésben és levelezésben jártas, a magyar és német nyelvet bíró

ügyes könyvelőt vagy könyvelőnőt

azonnali belépésre keres a

Klein Bernát-féle
gőztéglagyár Nagybecskereken.

Meghívó.

Az „Első Torontálszécsányi Takarékpénztár mint részvénytársaság“ 1915. évi január hó 24-én d. e. II órakor az intézet helyiségében

XXVI. rendes közgyűlését

tartja, melyre a t. c. részvényesek ezenel meghivatnak.

Napirend:

1. A közgyűlési elnök, jegyzőkönyvvezető és két jegyzőkönyvitelesítő választása.

2. Az 1914. évi mérleg, igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentések előterjesztése és a felmentvény megadása.

3. Az 1914. évi tiszta nyeresemény feletti határozathozatal.

4. A jelenléti jegyek értékének megállapítása 1915. évre.

5. Netáni indítványok.

Torontálszécsány, 1915. január 8-án.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból: 22. §. A közgyűlést azon részvényesek alkotják, kik egy vagy több részvénynek olyan tulajdonosai, kik a közgyűlés előtt legalább 14 nappal a társaság részvénykönyvében bevezetve voltak és részvényeiket részvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés megtartása előtt az intézetnél letéteményezték.

45-1

A nagybecskereki járás főszolgabirájától.
151-915. szám. 41-3.1

Pályázati hirdetés.

Torontálmegyeében a nagybecskereki járáshoz tartozó Alsóelemér községi jegyzői állás megüresedvén, ezen állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalma:

1. Törzsfizetés 2000 kor.

2. Közgyámi pótlék 120 kor.

3. Utátaány 240 kor.

4. Ujconozási napidijátalány 40 kor.

Ezenkívül szabad lakás a község-házban, mely áll 4 szoba, 1 konyha, 2 kamara, 1 pince, 1 istálló, szin és padlásból, továbbá a község-ház telkén levő egész kert adómentes haszonélvezete.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást ényerni óhajják, hogy pályázati kérvényüket az 1883. évi I. t. c., illetve az 1900. évi XX. t. cikkben előirt képe-sítésüket igazoló okmányokkal, az eddigi működésüket igazoló bizonyítványokkal felszerelve hozzám 1915. évi február hó 10-ig annál is inkább adják be, mert a később érkezettek figyelembe venni nem fogom.

A választás határideje pedig később fog kitűzteni.

Nagybecskerek, 1915. évi január hó 7-én.

Szépffy, t. b. főszolgabiró.

1874-914. szám. 42-2.1

Hirdetés.

Ernőháza község 2 drb kiselejtezt tenyészkan és egy nyugati fajtájú bikát a f. é. január hó 21-én d. e. 10 órakor megtartandó árverésen készpénzfizetés mellett elad.

Venni szándékozók sziveskedjenek aznap itt a helyszínen megjelenni.

Ernőháza, 1915. évi január hó 4-én.

A községi előljáróság.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ÁRÉRT
KÖZÜL A „TORONTAI“ POLITI-
KAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

Nagybecskerek r. t. város polgármesterétől.
25970—914. kig. szám. 40—1.1

Versenyárgyalási hirdetés.

Nagybecskerek város a városi színháznak mozgófényképes előadások tartására való bérbeadása céljából versenyárgyalást hirdet.
A versenyben résztvenni óhajtok kötelesek óvadékkal ellátott zárt ajánlatukat 1915. évi január hó 28.ának déli 12 órájáig a városi II. tanácsnoki irodában beadni. Később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek. A versenyárgyalási feltételek ugyanazon irodában ingyen kaphatók.

Kelt Nagybecskereken, 1915. évi január hó 4-én.

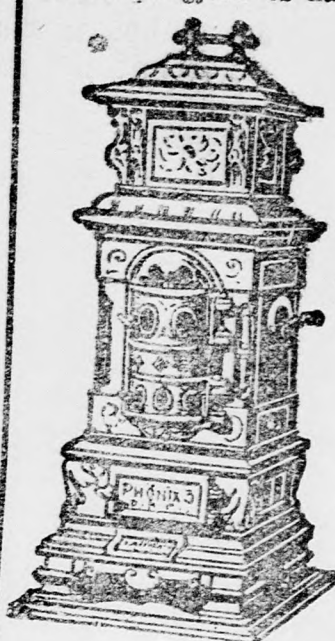
Dr. Perisics Zoltán,
polgármester.

Egy jókarban levő fekete, rövid
Zongora
jutányos áron eladó.
Esetleg részlelfizetésre vagy kölcsönbe is
Ugyanott egy jó varrógép is eladó.
Billitz János
Melenczei-utca 9. sz.

30—3.1

Riessner kályhák,

a világ legjobb és használatban legtakarékosabb
folytonégője.

Egyszeri betűzéssel
egész télen ég, mi által a
sok fáradsággal és költséggel járó mindennapi
betűzés megakartatik.

Látható tűz. Eredeti
biztonsági szabályozó.

Gázomlás vagy robbanás
teljesen kizárva, ellenben
mindig egyenletes és egészséges
meleg, különösen a szoba
alsó légrétegeiben is.

Egyedüli elárúsítás
Nagybecskerek
és vidéke részére:

Boleszny Antal vaskereskedésben
az arany kaszához
Nagybecskerek, Hunyadi-utca 606/37.

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi balzsama

biztos hatással van köhögésnél, rekedtségnél, höghurutnál, mellbajknál, tüdőbajnál, különösen influenza, gyomorgörcs, máj- és lépaganat, étvágytalanság, rosz emésztés, fog- és szájbetegségeknél, égési sebek, kiütések stb. 12 kis, vagy 6 dupla üveg, vagy egy utazó üveg K 5.60. (1066—203)

Egyedül valódi Centifolien-kenőcs

gyógyítja a legrégebb rákszerű sebeket, daganatokat, sérüléseket, gyulladásokat, karbunkusokat eltávolít idegen anyagot, megakadályozza a vérmérgezést és üszkösödést és legtöbb esetben feleslegessé teszi a műtétet. 2 doboz K 3.60 az összeg előzetes beküldése után küld naponta Thierry v. A. gyógyszerész Pregrada Rohitsch mellett, Brady Károly gyógyszerész Bécs I., nagybani eladás Thallmayer & Seitz és Kochmeister Utóda drogériáiban, kapható továbbá minden nagyobb gyógyszerárban és drogériában.

Makulaturapapír olcsó áron kapható

= e lap kiadóhivatalában. =

HELYBELI BESZERZÉSI FORRÁSOK.

Asztalos:

Szelentzky Pál, Arpad-utca.

Bádogos:

Schmidt Ferenc, Nicky-utca.
Walik István, József főherceg-u.

Biztosítási ügynökségek:

Franz J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francia bizt. társ. József fkg-u.
Ifj. Rigó István (Első M. Ált.) Arpad-u. 21.
Rosenberg Salamon (Magyar Elet- és Járadék), Ferenc József-tér. Telefon 3—22.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Gabonater.

Borbély és fodrász:

Ikity Dusán, Hunyadi-utca.
Nagyvinszky Iván, Hunyadi-u.

Bútorgyár:

Bencze A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Özv. Guttman Jakabné és fiai, Kültelek.

Cipőkereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Weinberger K., Hunyadi-u.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatáruház:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca.
Bukovác István, Hunyadi-utca.
Mesznik Imre, Pénzügyi palota.
Perger Rezső, Jókai-u.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradáci-ut.

Drageria:

Melkuhn Dezső, Hunyadi-utca.

Ékezereszek:

Mesznik R. Özvegye, Hunyadi-utca.
Goldberg Mihály, Hunyadi-u.

Fényképész:

Oroszy Lajos, Korona-utca.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis Sándor, Klub-kávéházzal szemben.
Kovács Ödön, Hunyadi-utca.
Tóth József Hunyadi-utca.

Fogműterem:

Buzolich József, Hunyadi-utca.

Fűszer- és csomagkereskedés:

Fendler József, Hunyadi-u.
Weiterschan József, Hunyadi-u.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.
Csókás Antal, Nicky-utca.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv.-társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kellner J. utóda Czikkajló, Hunyadi-u.
Kollarich Gábor, Melencei-utca.
Vági Sándor, Szerb egyház-palota.

Hálógyár:

Csuszner János.

Kalapkészítő:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Kalapraktár:

Sindelás Béla, Hunyadi-utca.

Kávéházak:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű-, rövidárúüzlet:

Benó testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papirkereskedés:

Almásy és Szepessy, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kocsigyártó:

Amend Ferenc, Nicky-utca.

Kőművesek:

Gazdig György, Szerbtemplom-u.
Hoff N. és társa.
Klaszky Jakab, Váraljai-u.
Mattern Mihály, Juranics-u.
Pányi János.

Lakk-, kence-, és festékáruraktár:

Pencz János, Megyeház-utca.

Lakatosműhely:

Engel Ádám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Klein Mór, Hunyadi-u.

Mészáros és hentes:

Bauerle testvérek, Városházépület.
Prokisch Gyula, Hunyadi-u.

Mozigépek, berendezések:

Berger Árpád, Hunyadi-utca.

Műköszörüs:

Molnár János, Nicky-u.

Női kalapüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kész kosztüm és bluz:

Schwartz Dávid, Hunyadi-utca.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-u.
Goldschmidt Lipót, Hunyadi-u.
Schwarz Dávid, Hunyadi-u.

Sírkőraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, Szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szénkereskedés:

Herzog Gyula, Kinizsy-u.

Szeszgyár:

Lukács és társa, Kültelek.
Schwirllich Alajos, Aradáci-u.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bencze A. és fiai.

Tüzifa-, épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Gerő Henrik, Korona-utca 4.
Kurländer Imre, Aradáci-ut 1.

Uridivatáruház:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-u.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Gál István, Orient-étterem
Habrich Ferenc, Melenczei-u. 29.
Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király söresarnok.
Marcoin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátyas, Otthon-söresarnok
Tóth és Noriszán, a nagyhid mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.